

Janja Vidmar *Prividi*

Rezilo je poblisnilo v naraščajočem mraku. Za seboj je puščalo svetlo sled, kot zvezda repatica. Prej kratko kot dolgo; ostro in hitro se je zožilo v konico. Nad ročajem je bilo precej široko, z globoko zarezo.

Mirno je stala in ročaj vrtela v roki. Kadar koli je hladna mesečina odtisnila sev čipkastih zaves na nasprotni steni (samo ženske brez otrok so tako sentimentalne, da na preperete okvire kletnih oken obesijo zavese), je pred njenimi očmi zasijalo svetleče bodalo. Gladko in nevarno je izzivalo tistega, ki si ga bo upal zasaditi. Zzzk, je švistnilo skozi gostoto teme. Kot bi jo rezala. In potem bi jo kos za kosom odlagala na kup in se prebijala k svetlobi, ki bi prosevala skozi tkanje zadnjih plahutavih kosov. Rezilo bi bila preizkusila tudi kako drugače, vendar jo je zaklenil v shrambo in ji ukazal pripraviti šest različnih jedi zanj in za njegovo nogometno navdahnjeno tolpo. Sprva si sploh ni upala priznati, da jih prezira. Vse po vrsti. Vsakega petnajstega v mesecu so se zbrali v njuni dnevni sobi, si predvajali posnetek zadnje nogometne tekme lige prvakov ali kvalifikacij za to ali ono prvenstvo, zmetali vase vsebino njunega hladilnika in zvrnili nepregledno število vrčkov mešanice svetlega in temnega piva. To je pomenilo, da se je že štirinajstega opotekala domov pod cekarji in nakupovalnimi vrečkami in da je petnajstega zgodaj popoldne pridvela iz službe domov, kot bi ji gorelo za petami. Nekoč je odšla s sodelavko na klepet. Tisto noč ji je zlomil čeljust in palec na levi roki. Žal v bolnišnici ni ostala dovolj dolgo, da bi lahko preskočila naslednji petnajsti v mesecu. Toda tedaj, na začetku, se je še trudil. Skesano je klečal ob njeni postelji in ji klatil zvezde z neba, ker je zdravniku natvezila, da je

telebnila po stopnicah. Stari možicelj z naočniki na robu nosu se je muzal. Preveč spektakularnih padcev po stopnicah je že videl, da bi nasedel gospodinji s črnavko na očesu in s pijancem, ki se ji je obešal na komolec.

Naključje je hotelo, da sta se s taistim možicljem že kmalu znova srečala. Pravkar je končal dežurstvo, ko so jo pripeljali z zlomljeno nadlahtnico in s hudimi bolečinami v prsih (dve zlomljeni rebri). Nič ni rekel. Le med polaganjem mavca na roko ji je pod nos pomolil listič z imenom in priimkom socialne delavke, ki se je ukvarjala s podobnimi primeri.

S prstom je otožno potegnila po ostrem rezilu. Pod blazinico je začutila gladkost nabrušenega jekla. Nekje je prebrala, da je velik mesarski nož najteže zariti človeku v meso. Nekje med zadnjimi rebri bi morala poskusiti in malce poševno, to si je zapomnila. Sicer se lahko zlomi. Čeprav nerada, si je morala priznati, da bi ga najraje preizkusila v vratni mišici obračalki. Ali vsaj nekje blizu. Z enim samim sunkom bi mu lahko prerezala vratno arterijo. Ampak za arterijo bi morala biti pa že boljše podkovana. Morda bi bilo sploh bolje, ko bi si še enkrat privlekla domov nekaj tistih medicinskih priročnikov iz mestne knjižnice.

Vzdihnila je. Seveda s policijo in socialo ni bilo tako preprosto, kot je bilo videti na prvi pogled. Policisti v družinske zdrave niso radi vtikovali nosov. Dvakrat so ga pobasali in odpeljali na streznitev in naslednje jutro je končala v bolnišnici z možganskim pretresom. Nikogar več ni mogla preslepiti, da so modrice posledica pretiranega gobarjenja, zato se je po štirinajstih letih trpinčenja obrnila na socialno delavko. Je že tedaj slutila, da ji ne more nihče pomagati? Je morebiti, še preden je spoznala prijazno in sočutno gospo v veliki, svetli pisarni, že vedela, da ne bo izhoda iz labirinta, če ga sama ne poseka do tal?!

V temi ji ni bilo treba zapreti oči. In stikalo je bilo na drugem koncu sveta. Pa vendar, če dobro pomisli, ustroj človeškega telesa je predelala natančneje kot kateri koli bruc medicinske fakultete. V misli si je znala priklicati vsako mišico, vsako kito, vso razvejeno

mrežo ožilja, celo jezik bi mu znala narezati na dolge rezine, ne da bi mu poškodovala goltanec. O ja, tudi vadila je. Bastard še posumil ni, zakaj se mu je v zadnjem letu nevarno dvignil nivo holesterola v krvi.

Zadrhtela je ob misli na zrezke, skozi katere je zabadala okrvavljen nož z blaznostjo, ki je plašila celo njo samo. Včasih jih je vrtela na rezilu, okrog in okrog in okrog in njihovi krvavi kosi so jo spominjali na široko krinolino kozmične plesalke. Lahko bi mu posnela kožo s hrbta kot tisti iz Obmolkljih jagenjčkov, jo ustrojila in si izdelala mičen senčnik za svetilko. Žal je njeno znanje na področju strojenja in krojenja močno šepalo. V nasprotnem primeru bi se dela lotila brez kesanja.

Globoko je vzdihnila in stopila k stikalu za luč. Nož je dovolj. Ne potrebuje dodatnega leska. Shrambo je polila šibka svetloba. Koti so še vedno zevali kot pritlehne in prežeče črne pošasti. Vrata so trmasto vztrajala v zlizanem obodu med starimi tramovi. Za trenutek jo je prijelo, da bi zlomila upor zarjavele ključavnice, a se je po prvotnem vzgibu nagonsko ustavila. Vedela je, da bo bolje opravila po svoje. Pogladila se je po predpasniku in obstala kakor prikovana. Dvignila je robove in s pogledom začudeno begala po velikih rdečih madežih okrog žepov. Krvavela je tudi po naprsniku in naramnicah. Grdo se je morala urezati. Prekleti nož. Prijatelj se hitro spremeni v sovražnika, je govoril bastard, ko se je včasih z divana pognal naravnost vanjo in jo premikastil kar takole, za šalo, da so jo še ves teden bolele kosti.

Pred kakšnim letom je odnehala. Solze je zakopala vase, da so tekle le po skritih, prežganih kanalih njenega srca, stoke in javke je udušila v pesteh in poslej se ni nikomur več potožila, niti stari, betežni materi ne.

Naredila je korak proti policam z vloženo papriko in srbsko solato. Bastard je pljuval po južnih, vendar je pogosto zahteval pasulj, baklavo in krompiračo. Pod točo udarcev je srbsko kuhinjo obvladala bolje kot katera koli kuharica. S prsti je narahlo drsela po vloženi okusih, po nalepkah s podatki o roku trajanja in po

debelem, hladnem steklu, za katerim so plavala semena paprik kot veliki izgubljeni eritrociti. Nasmehnila se je. Za svojimi dotiki je puščala bledordečo progasto sled. Stezo strasti. Blazinica kazalca je izginila med njenimi ustnicami. Jezik je okušal slan, rahlo trpek okus, kot bi ji kožo dolgo božalo sonce.

Kako se reče, odpuščam ti?

Premeteno se je nasmehnila proti prežečim sencam v kotih. Napol prazne vreče krompirja so se naslanjale na steno kot trupla, ki so jih pravkar pokosili streli.

Z vrhnje police je snela kompot. Bastard je oboževal njene vložene hruške in gobice v kislu. Šele pred kratkim je v neki kuharski knjigi zasledila, da veljajo za vloženo sadje drugačna pravila kot za vloženo zelenjavo. A nič ne de. Bastard sadja in zelenjave sploh ni ločil med seboj.

Kompot iz hrušk in jabolk bo odlila, rezine zložila na kristalne krožničke, jim nadela kapice stepene smetane in jih ponudila nogometnim navijačem. Potem bo bastardu obšla hrbet, mislil bo, da se je vrnila k pomivalnemu koritu, in dvignila nož pod kotom petinštirideset stopinj. Le še odločiti se mora, kam ga bo zasadila. Če ji spodleti, je po njej. Nož je brezbrizno spustila v žep. Oguljeni rjavi ročaj je molel iz njega kot plutovinasti zamašek. Predmet, nič večji od izvijača, ji je dajal varnost, kakršne v življenju še ni občutila. Malce pijana je bila od zmagoslavja. In čisto majčkeno potrta. Ampak zmagoslavje bo prešlo. Potrtost nikdar.

Dvignila je predpasnik, oblikovala lijak in vanj zložila izbrane kozarce. Potem je oba konca predpasnika poprijela z rokama in se povzpela po stopnicah. Steklo je med trkanjem kozarcev pridušeno pozvanjalo. Kot bi zvonilo k zadušnicam. Odkrhalo se je in zaklicala njegovo ime. Četudi je globoko v njej ostajal zgolj in samo bastard. Njen klic je med stenami odjeknil kot strel. Praznina se je splašila. Zvrtinčil se je zrak. Za njim je spet zavladata tišina.

Med vzponom je nenadoma klecnila in zaječala. Kolenska pogačica ji je nagajala, že odkar jo je pretepel s tisto okrasno palico, ki jo je kupila za oporo lončnici vzpenjalki. Nikoli ji je ni uspelo

posaditi v mastno črno zemljo njene Berte, kot je ljubeče poimenovala orjaški drobnolistni fikus. Že po prvem poskusu je palico položil čez koleno, jo prelomil in zdrobil v trske. Potem je nekaj podobnega poizkusil z njo.

S socialno delavko sta zaman iskali motive, brskali po njegovem srečnem otroštvu in podrobno analizirali njuno spolno življenje. Prijazna, sočutna gospa ji je svetovala razvezo. Gotovo ji v življenju ni še nihče grozil, sicer ji ušes ne bi polnila s teoremami o upanju in veri vase, o črpanju notranje energije, o vsem razkošju, ki ga je že davno izgubila. Nekoč, na začetku njenega razmerja, so jo kosmate, medvedje tace z debelimi, stožčastimi prsti vznemirjale. Kadar jih je položil na njen život, jo je stresalo od ugodja, ampak tega je bilo že dolgo. Ugodje je kmalu zamenjal gnus in se v njej zasidral tako globoko, da ga ni znala več izruvat. Včasih je začutila, kako sili iz nje, kako bruha čista, nepredirna mržnja in nohte je do krvi zabadala v dlani, da mu ni razpraskala tolstega obraza, in zobe je spodvihala pod ustnice, da mu ni pregriznila vratu, prestregla tisti brizgajoči curek krvi in ob njem pogrela, potešila svoj hlad.

Lagala bi, če bi trdila, da ni bilo vedno tako. Pretvarjala bi se, če bi iskala resnico v sebi. Ni je bilo, kajti že po medenem tednu je na njej polomil čajni servis njene prababice, ji predstavil nekaj cvetk iz svojega bogatega asortimana zakonske torture (začel je z umetnostjo davljenja) in se potem, ko doma ni bilo več česa polomiti, odpravil s pijansko družčino novim vandalizmom naproti. Kako mlada in naivna je bila tedaj! Prepričal jo je, da se je ne boji, in mati jo je vzgojila v veri, da je slaba, da vse ženske, z njo vred, trpe zavoljo prastarega Evinega greha in da si zasluži možev gnev, kajti žena, ki se upre gospodarjevi zapovedi, ni nič drugega kakor Lilith, malik brazde, kača, ki v visoki travi slepila opreza za novo hotnico, za novim prekletstvom. Ženske na tej zemlji pa so si prav gotovo prigarale prekletstva za izvoz.

V drobne prsi je ujela nov vdih. Z dlanjo je potegnila po razbolelem kolenu. Steklenke v naročju tkanine so zažvenketale in se prekopicnile. Strah, ki se ji je sprva zajedel v srce, je kmalu

spodneslo novo spoznanje: zaman trepeta pred njegovo nejevoljo, kmalu mu bo namesto vloženi jabolk in hrušk pognala kovinsko rezilo po goltu, nažrl se bo krvi, da tudi glasu ne bo mogel spustiti.

Približala se je grobo stesanim vratom, ki so spominjala na duri starih kajž, in s pestjo pobutala po hrapavem lesu. Vrata so zaječala, se najprej prilepila k podbojem, kot se ne bi znala ločiti od njih, potem pa se škrtajoče zazibala proti njej in nazadnje široko zazevala. Ob strahotnem cviljenju se je smehljala, bila je vajena vsega, razen smrti. Ženska, ki preživi blaznega moža, preživi vse. In pravkar je imela z moževim življenjem skrivnostne namene. Verjela je v skrivnostne namene. Vdrli so v njeno zavest, ji dali globino in smisel. To je pobrala iz nekega televizijskega šova. Zamisel o likvidaciji, kot se je izrazil tip pod krinko, pa je preplonkala iz ameriške žajfaste uspešnice. Nekoč se je celo preselila v ekran. Žal kot po navadi ni ničesar opazil.

Še nikoli in nikdar ji ni pustil odprtih vrat, je prazno šinilo vanjo, ko se je jela peti po lesenih stopnicah domačega hodnika. Najprej jo je zapljusnilo gromko vzklikanje, ploskanje in kričanje. Z roko se je opirala ob lesene stranice ladijskega poda, položenega do polovice zidov, z drugo pa je skrbno lovila ravnotežje težkih kozarcev v predpasniku. Prav gotovo bi se bolje obnesel načrt številka dvanajst: to je tisti, v katerem je umirala od želje, da bi mu kozarec za kozarcem nežno raztreščila na trdi črepinji. Dober mesec je potrebovala, da se je dokopala do spoznanja, ki je njeno maščevanje zapeljal v popolnoma druge vode. Nikoli ji ne bi daroval toliko časa, da bi iz omare potegnila vložene kumarice, jih ponesla do njegovega vratu in z njimi okrasila tisto, kar je tičalo vrh njega. Najprej bi jo kar tja v en dan kresnil po dveh socialnih mostičkih, nato bi ji z dobro premišljenimi udarci izbil še tiste redke zobe, trdovratno vkopane v čeljust. Ves prizor bi nekako zasmrdel po Rockyjevi boskarski vreči, ki jo je obdeloval v vseh petih delih in nikakor ni nameravala končati kot vreča žaganja.

Previdno je pomolila nos v kuhinjo. Po tleh in na mizi so se valjale prazne in polprazne steklenice. Danes pa so zgodnji, jo je

prešnilo in pazljivo je dvigala noge. Na štedilniku je čemel orjaški, litoželezni lonec in v njem je veselo brbotalo. Hribček otrebljene solate je počival v umivalniku, na delovnem pultu so se sončili vijoličasti in krvavi zrezki. Zdaj bo morala pa čisto zares pohiteti, sicer jo bo prehitel in ji odvzel pravo priložnost. Jo prikrajšal za pravi trenutek. Njegov zrezek je moral biti ocvrt po dunajsko, zlato hrustljivo popečen, Vencljev surov na sredi, da sta se mast in kri zbirala na krožniku, Ernestov z veliko čebule in česna, zalit z vinom, Rojkov dušen v lastnem soku, Petračev obložen z gobicami in s kislometano, Rozov pa, ... Roza je hotel polpeto iz svinjskega in njenega bedra, njun boj se je začel nad ponvijo in se končal za vrati, kjer je z radostno vnemo preverjal kvaliteto in barvo njenih nedrčkov. Nekoč je bastarda presenetila s pripombo, da bi za njihovih šest izbranih okusov potrebovala tudi komplet čudežne posode. Onemel je. Dolgo je bolščal vanjo in šele takrat je spoznala, da je butast. Potem je bliskovito staknila vijake v levem ramenu in levica ji nikoli več ni služila z enakim kuharskim zanosom, s katerim je vkuhavala marmelado, mesila testo, vlagala kompote in ga obenem čehljala za ušesi. Je kdaj obžaloval izgubo?

Ubiti zakonca je séveda preprosto. Hudo je čez teden dni, ko ga spet potrebuješ.

Kozarce s prelivajočo se vsebino je odložila na ultrapas in se za trenutek ozrla po svojem malem domačem svetu. Ko ga bo ubila, bo verjetno morala bežati. Nikoli ni razmišljala o življenju po njem. Toliko let se je izčrpavala v izkopavanju napol strohnelih načrtov, ki jih ni drznila uresničiti, da ji je pošla domišljija za kovanje njene lastne prihodnosti. Samo da ga ubije, pa bo srečna. Le njegovo blazinasto rit naj ji uspe spraviti pod rušo, pa bo že naslednji hip pripravljena na zagovor pred katerim koli presvetlim obličjem.

Povlekla je na ušesa. Med vreščanjem televizijskega sprejemnika je iskala njihove glasove. V kuhinjo je planil le komentatorjev razburjeni glas: nekdo izmed domačih igralcev je v navalu silne vznesenosti zabil avtogol. Takoj po prvem polčasu mu bodo soigralci populili kocine. Poznala je to. Včasih, kadar se je preveč gnala, da

bi mu ustregla, in potem včasih, kadar se je preveč gnal, da bi ji škodil ...

Razbila je jajce in drobtine stresla v krožnik. Jakost decibelov je nastavljena na maksimum, okrog nje pa je tako tihotno. In oni ... Nič ne kričijo. Nič ne vpijejo nanjo, naj prinese štok ali pir. Nobenih gesel ne vzdikajo. Še nikoli niso bili tako mirni, tako vdani v izid. Pravzaprav, če takole pomisli, lahko bi pospravila še druge. Ne more si privoščiti prič. Poleg tega pa jo Roza kar naprej nadleguje, Ernestova roka ji med odlaganjem krožnikov velikokrat zaide pod predpasnik in Petraču, temu malemu, prikritemu toplovodarju, iz oči sije čista mržnja, kadar koli trčita s pogledi. Nekoč ga je med prijateljsko tekmo z Avstrijci našla za vrati njune spalnice. V njeni kombineži se je vrtel pred ovalnim stenskim ogledalom in v svoj odsev strastno ponavljal: 'Te rajcam, Joško, te rajcam ... aaaah, bi me, vem, da bi me ...' Z dlanmi je drsel po gladki tkanini, jo vročično privzdigoval, se lomil v pasu in krčil v kolenih. Samo en Joško je bil med njimi. Njen mož. Najprej jo je spreletela bedasta misel, da nikoli ni zmogla tako prefinjenega zapeljevanja. Stala je za njegovim hrbtom, premišljevala, kako ulito mu pristajata pas za nogavice in kombineža, ki na njej visi kot rjuha, in se opravičujoče smehljala, ko sta se njuna pogleda kot meča prekrizala v gladini zrcala.

»Nisem vedela, da je zasedeno ...« je zakrakala, dvakrat pokimala in s sklenjenimi rokami kot kitajski mandarin oddrobila k omari, kjer je hranila sveže kuhinjske krpe.

»Nisem vedela,« se ji je prizadeto spakoval v hrbet. »Kaj se opravičuješ, krava rahitična, saj je tvoja spalnica!«

Prizadevno je kopala po krpah in brisačah, da bi prikrila drget, in po hrbtu jo je mrzlo spreletavalo. Sveta Marija, preklete krpe, pa prav zdaj je morala ponje! Nikoli ji ne bo odpustil, da ga je odkrila v tem ponižujočem položaju, v tem trenutku šibkosti. Odslej bo prežal nanjo kot zver, zahrbtno kujoč maščevanje. Od znotraj ga bo razžirala kislina, ki jo bo dihal vanjo, in umiral bo od prepričanja, da je ona edina ovira na poti njegove sreče. Tako rada bi mu

priznala, da si lahko Joška zadega na rame, oziroma narobe, in si ga odpelje kamor želi, četudi v živalski vrt. Toda Petrač je bil eden tistih homoseksualcev, ki nadvse sovražijo ženske. Zato mu je le vljudno odstopila svoj del omare s perilom in garderobo in molčala o mini karaokah v svoji lastni spalnici.

Resnica pa se je odvrtila v povsem drugo smer. Pred kakšnim mesecem ju je našla v kleti, med ozimnico, za svojo vloženo papriko in grško solato z gorčico. Sopihala sta in lesene police s kozarci so šklepetale kot zobovje predpotopne živali. Sopara, ki je puhtela od njiju, je orosila kletno okno in po kleti se je širil neopredeljiv vonj, ki jo je še najbolj spominjal na oznojenega konja. Klečala sta na starih cunjah, Petrač je svojo koničasto zadnjico molel kvišku kot vbogajme in bastard se je s hrbta zabadal vanj z vsemi svojimi nagubanimi plastmi špeha in žolice. Oklenila se je stare, preperete cevi in s široko razprtimi očmi spremljala njuno združitev. Tedajci jo je prvič prevzel nedoločen občutek, da mora zasuti cesto, ki jo vodi v pogubo. Kot bi iz vseh kotov zavel leden veter, ji završal okrog ušes in ji posrkal vse, kar se ji je skrivalo v prsih, takoj potem pa jo vso izvotleno odložil v balonu, ki je udušil vse zvoke okrog nje. Utrujeno se je povzpela po stopnicah in ju uro pozneje, zardela od strasti, pričakala z vrčkoma piva. Petrač je odtlej k njima zahajal tudi preostale dni v mesecu. Niti enkrat samkrat jima ni dala slutiti, da pozna njuno skrivnost.

Nož je odložila na pult in si roke obrisala v predpasnik. Bolje, da preveri, kaj so spet ušpičili. Nekoč jih je že zalotila, kako so se smrče namakali v svojih lastnih izbljuvkah. Polegli so po divanu in po preprogi, kot krdelo zastrupljenih živali. Šipe v oknih so trepetale zaradi silnega hrkanja in piskanja. Ljubi Bog, je njen soprog sploh na koga deloval spodbudno?!

Približala se je vratom, se naslonila na kljuko in iztegnila vrat. Na ekranu so se podili za žogo. Bilo jih je odločno preveč za tako neznamen predmet. Nikoli ni razumela globokega smisla, ki ga je razodeval pričujoči šport. Nekaj let se je celo trudil, da bi ji v pamet vbil globalni pomen idiotskega tekanja sem ter tja po igrišču, vendar

je trop zmedenih ovac, ki se premika po sledih pastirjeve piščali, ni prepričal. Zato se je nekega večera razjezil, vzela nogometno žogo iz omare s čevlji in ji jo zabrisal v glavo. Zavest se ji je skrčila v oranžo in se razblinila. Ko se je ovedela, je ležala v kotu, med omaro in njeno zeleno Berto, on pa je rezgetal na kavču pred televizorjem, zlival vase jantar iz pivovske steklenice in bentil nad sodniki. Z glavo je bila udarila ob zid in iz nosu se ji je pocedila kri. Skratka, nič, kar bi posebej vznemirilo njenega zakonskega sodruga. Nerodno se je pobrala in se opotekla v kuhinjo. Takrat so bili štirinajstega v mesecu in pred dvema dnevoma se je začelo evropsko prvenstvo. Prvenstva so se ji še posebno dobro vtisnila v spomin. Vsak dan se je vrstila tekma za tekmo, porazi in zmage so ga vznemirjali in včasih jo je tako zdelal, da se je med kuhinjskimi elementi premikala kot invalid.

Nekoč se ji je dozdevalo, da bi njegova zloba izginila, če bi povila kakšnega sina ali hčer. Toda nekdo tam zgoraj je imel z njima drugačne namene. Po prvem jalovem letu se je oglasila pri zdravniku. Privolila je v preiskave, toda vsi načrti so padli v vodo, ko jo je zdravnik specialist seznanil z dejstvom, da brez moža in njegovega semena še tako sodobna tehnologija ne zmore niti enega samega majčkenega čudeža. Krči strahu so jo stresali že ob sami misli na možev katatonični izbruh ob spoznanju, da si v tem veselju nekdo drzne podvomiti o njegovi moškosti. Zatorej se je odrekla upom in jih pokopala na svojem vrtu, kjer je imela shranjeno vso nepregledno množico sanj, upov in tlenj. Nekatero je že zdavnaj prekril plevel, spet drugi so sveže prekopani čakali, da ga ubije in jih povrne vase.

Parketni lak se je bleščal kot pole celofana. Košček preproge je izginjal za ovinkom. Gotovo so tako zatopljeni v igro, da ne bodo zaznali niti njenega vonja med podboji. Glavo je porinila v sobo in obstala kot vkopana. Prepereli divan, posejan z vzmetnicami kot kakšna gurujeva postelja, je prazno zeval vanjo. Lahko bi prisegla, da je nekje v njem izzvenelo tiho roganje. Po ekranu so tekali možicelji in žogo lovili z rokami. Tla pod njimi so se svetlikala kot njen parket in edini nadih trave je bila njena Berta v sobi. Zakričal

je komentator. Zakričala je tudi sama. Koledar z rdečim okvirčkom, ki sta ga minulo leto prejela od Dimnikarskega podjetja v zameno za prostovoljni prispevek, ji je razkril, da so štirinajstega novembra. Bastard in njegovi pajdaši niso nikoli, ampak zares nikoli, spremljali rokometnih tekem. Ganjeno je zašepetala: »Moj bog,« in se sesedla na nizko omarico, v kateri sta shranjevala stare časopise in revije.

»Moj bog,« je glasno zaihtela in si roko tiščala k prsim. Vročična omedlevica se je zaganjala vanjo kot roj sršenov. Predolgo je trajalo, jo je spreletavalo, preveč časa ji je požrl. Zmešalo se ji je. In če izgublja razum, bo bastarda še krvavo potrebovala. Načrt številka sedemindvajset torej odpade. Njena upa polna prihodnost se seseda kot kup rjavega govna, pod katerim krt koplje luknjo. Njen vrt. Ves svetel in svetlozelen kot gorska reka. Po zlovesčem nebu kipijo težki oblaki. Iz njih švigajo strele. Treskajo v vrtič, da jo stresa elektrika v prsih. Iz katerega filma so že ti prizori?

Z roko je poiskala ravnotežje na naslonjalu starega divana. Skozi razcefrane razpoke so kot pisana cigankina krila prosevali ostanki prejšnjih oblazinjenj. Nekaj vlažnega ji je natopilo rokav bluze. Namizna svetilka pod rožasto papirnato kupolo je metala barsko rdeče svetlobne kolobarje po mizici in nekaj bednih poskusov se je vzpenjalo po težkih žametnih zavesah, preostanek sobe se je utapljal v mraku.

Vstala je in se dotaknila stikala pri vratih. Prostor je preplavila ostra bela bleščava. Pogled ji je zaplaval k divanu. Rjavkast madež na naslonjalu se je še mokro lesketal (tam je počivala Joškova glava), druge je vase posrkala hrapava tkanina. Zakaj je ni ohromilo? Čemu je nista prežemala stud in bojazen?! Nemir pred neizbrisnim, pred dokončnim, pred neznanim, ki se je imel zgoditi v tej sobi (vpričo nje ali celo z njeno pomočjo)?!

Vriskanje na tribunah jo je zaščemelo po ušesih. S kazalcema si je zamašila sluhovode in zbežala v kuhinjo. Kratki, ostri prizori, polni nepredirnih, bleščečih, vid jemajočih barv, so ji utripali v možganih. Obrnila se je k štedilniku in se stresla ob novem sunku napetosti, ki ji je zagorel pred očmi ...

... Joškova glava na divanu ...

Z vatiranima prijemalkama je lonec snela s štedilnika in ga postavila v umivalnik ...

... Petračeva glava med njegovimi nogami ...

Streslo jo je. Prijemalke so odletele v hladilnik in opotekla se je k shrambi. Pripravila bo te preklete zrezke, vsakemu svojega, vsakemu svojega. Z nartom je odsunila prazno steklenico, da se je po vinas ploščicah odkotalila pod mizo, votlo, kot bi nekje daleč zavijala pokvarjena sirena ...

... njena glava, njena usta, ki se prisesajo k vratu polne steklenice ... klopotanje v njenem grlu ... zavest, ki pije nove barve, nova občutja, nov svet, ki se pretaka vanjo z vsakim novim požirkom, ki ga noče in noče biti konec ... svet se spreminja v en sam dolg požirek ...

Segla je na polico in izvlekla košarico z začimbami. Privoščila jim bo zadnjo večerjo. Vse je le plod njene neumne domišljije. Prestrašiti jo hočejo. Zarotili so se proti njej, prasci mačistični. Jim bo že pokazala hudiča!

Telo ji je preplaval blagodejni mir. Krvavo, žilnato meso je osolila in ga potresla s česnom. In silna bolečina ji je vdirala v utripajočo mišico v prsih, da se ji je na trenutke dozdevalo, da jo trga na dvoje. Od kod se je potemtakem vzela tisti neznosni mir, ki jo kar hromi vsenaokrog po telesu, da se zdi, kot bi odmirala kos za kosom, le po sredici v prsih se ji pretaka razbeljena lava?!

S členki je sunila v nož, ki ga je odložila ob leseno desko za rezanje. Z zamolklim ropotom je odfrčal v umivalnik. Rezilo je odsevalo od emajlirane podlage in vanj se je ujel delček kuhinjske svetlobe ...

... priplazi se mu za brbet ... z nogami drsa, kot bi jo napadel artritis ... glavo je bil vrgel vznak in tisto lubenico je pripravljena najprej razpoloviti ... semena bodo popadala iz nje kot črne, strjene kaplje krvi ... v zatilju, nad odpetim ovratnikom, mu nabreka obroč sala ... hipnotično strmi vanj in z notranjimi očmi kot z mikroskopom raziskuje zapleten splet modrikastih žil, rdečih

zamašenih lojnic in razbrazdanih kožnih mešičkov ... vse to diha in utripa v ritmu življenja ... mu nalaga sovraštvo in zabadanje in zlo in razuzdanost in sebičnost in krutost in ...

Zdrznila se je in na ploščo štedilnika treščila veliko ponev. Iz plastenke je zabrbotalo olje in se zbiralo na črnem dnu. Prižgala je vžigalico in na obrazu ji je zasijal smehljaj. Dobro bo poskrbela zanje. Domišljija, je zamahnila z roko, domišljija ni še nič! Meso je polegla po dnu in po kuhinji je zacvrčalo. Slišite, ljubčki, ga slišite, skrbim za vas, kajne, kako dobro skrbim za vas?!

*... Petrač dvigne pogled in njegovi modri očesci nad razpor-
kom zasijeta kot frnikoli ... rezilo ji uide iz rok in krene po poti
lastnega maščevanja ... kriki se izgublajo v rjoventju množice, ki
polje na tribunah, in nogometaš v oranžno-vijoličastem dresu pade
na kolena in nadenj planejo soigralci ter ga pokopljejo pod seboj ...*

S komolcem je dregnila v prvega izmed kozarcev, v tistega s prevretimi hruškami, ki so kot rezinice vloženi človeških ušes plavale v prozorni, vlecljivi tekočini. Z glasnim ropotom je zletel po tleh in se raztreščil v črepinje. Drobcev so se sluzasto oprijemali prosojni koščki. Mlakuža je dosegla vrh njenega copata in z gnusom je otresla nogo. Kozarec z višnjami je slovesno vzela med dlani, ga zavihтела nad glavo in ga z vso silo poslala k nogam. Zapljusnil jo je val hladne tekočine, rdeče bunčice so se zakotalile pod mizo ...

*... nekje se oglašča predirni zvonec telefona ... vanjo se naseli
strah in potem zlagoma popusti ... načrt številka sedem ... rdeč
okvir obkroža številko štirinajst ... njihovi glasovi zvenijo užaljeno
... žal mi je, Rojko, Vencelj, moj Joško je staknil rumeno mrzlico
... ne, nibče ne ve, kako se ga je prijela, ja, petnajsti odpade ...
bom, obvestita še druge ... se vidimo decembra ...*

Rumena mrzlica? Le kaj počne rumena mrzlica v njenih mislih? Med proučevanjem medicinskih bukev se vendar nikoli ni zadrževala pri boleznih. Ustroj človeškega telesa in tkiva je bil tisti, ki jo je navdajal s slo, ob kateri bi skrčilo še takšnega najstnika z revijo nagie pred očmi. Jo prežemal s surovostjo, ki bi splašila še tako globoko zakoreninjeno zlobo v srcu zakrknjenega kriminalca ...

... Petračevo oko se ji izlije v dlan ... bastard plane po njej, nekako počasi, kot v upočasnjenem posnetku ... beli prašek vseh njenih kapsul v jantaru rjave steklenice ... prepočasi ... z roko je segel mimo nje ... podobi dveb žena mu migotata pred očmi ... vrgel se je na levo ... desna mu nož zasadi natanko v del med ledvico in žolčem ... vso silo vloži v sunek ... popolnoma jasno in trezno razmisli, kam bo zapeljala rezilo ... Petrač vrešči, obžaluje, da ne pozna njegovega imena ... labko bi ga potolažila ... z rokami si zakriva obraz in med prsti mu mezi kri ... pušča ji povsem dovolj manevrskega prostora ... rezilo skoči in olupi mehkobo v njegovih blačab ... skozi blago prenikne gosta rjava kri ... bastard še poslednjič zabrope ... na ekranu je sodnik dosodil enajstmetrovko ... z zanimanjem je sledila njenemu izvajanju ... z naslado ... utrip ... in nič več ...

S pogledom je podrsala po praznih, negibnih steklenicah. Ni bila vajena pijače. V zadnjem letniku srednje šole so se na zaključnem izletu zaprle v zidanico in polokale ves lanski pridelek sošolkinega očeta; pobruhala je klet, noge sošolk, vedra z orodjem, izbljuvana tekočina je ob vsakem curku zapljunkala skozi plastične plahte, ki so visele za sodi. Nobenega moškega ni bilo, hvala bogu, da bi se ji posmehoval, varna v ženskem zapredku, nevedna in nedolžna, je naslednje jutro z občutkom kisline v grlu in v glavi odpotovala domov, se preglodala skozi priprave na zaključni izpit in trčila vanj, še preden je dokončno zapustila šolske klopi. Morda bi znala bolje pretehtati svoje odločitve, če bi imela očeta ali deda ali kar je te čudne, nerazumljive navlake.

Z jezikom je potegnila po suhih, razpokanih ustnicah. Kot bi z moko cunjo povlekla po suhi skorji kruha. Podobno skorjasto, izsušeno kot brazde na razbeljenem soncu, je občutila raskavost dihalnih poti. Pri vsakem izdihu ji je v pljučih zasikalo, kot bi ji skozi luknje uhajala para. Potem se ji je do možganov prežagalo novo spoznanje. Vzorec na zidnih tapetah sploh ni bil vzorec. Zasušene rjavkaste kaplje so popikale tudi vrata shrambe, pa tista pod umivalnikom, nekaj jih je gnezdilo celo na spodnjem robu visečega

elementa, v katerem je hranila kristalne kozarce, edino darilo, ki ga ni polomil; ne zato, ker bi ga presunila lepota brušenega stekla, temveč zato, ker je preprosto pozabil nanj.

Od vsepovsod je mezela kri, kot bi bila živ organizem, ki se zbira v mlake in hoče spet domov, v žile, v dolgo človeško krožnico. Preveč je spila, je odmahnila z glavo in z roko na ustih krotila porajanje obupa ...

... za truplom se vleče temna sled ... koga vleče ... naši so zmagali ... neodločen rezultat pomeni v tem primeru zmago ... položi ju na bok, z obrazom obrnjena drug proti drugemu ... neodločen rezultat vedno pomeni zmago ... bastardu se rezilo zasadi v meso do ročaja ... z nogami se upre vanj ... in potem ga potegne in za njim se vleče temna sled ... kjer postane in zajame sapo, se sled združi v ...

Tako bo naredila. V glavi se ji je pravkar odvrtel ves scenarij. Čakanje je za mrtve. In za Godota. Ona pa je le navadna soproga Joška M., uboga para, ki potrebuje malo svežega zraka in ščepec novega življenja. Zaprla je oči in se zatopila v svoje notranje dogajanje. Natanko tako bo naredila: najprej bo poklicala tolpo, jim vrgla kost za glodanje in jim preprečila jutrišnje srečanje. Potem bo zaljubljenemu parčku v pivo vsula ves prah in zdrobljene tablete, ki jih bo našla v omarici za prvo pomoč. Nato ju bo med tekmo ubila. Tako. Preprosto kot dober golaž.

Za trenutek se je v kuhinji pritajila dušeča tišina. Kot bi vzvaloval zrak za njenim hrbtom. Najprej je zaihtela. Nato zacepetala. In nazadnje planila v krčevit, neobvladljiv jok. Pa saj ni morilka! Še muhi ne more storiti nič žalega. Ali tistim debelim, kosmatim pajkom, ki gnezdiyo v kotih. Mrzla zona jo obliva od gnusa, a jih pobere s papirjem in odloži na korito z rožami. Da bi ubila človeka? To je blaznost! Kdo je posadil seme zla na njen čisti vrt? Kdo ji prišepetava grešne misli?!

Vonj po zažganem jo je predramil, a le za hip. Njen mož je, v dobrem in slabem, med večerjo mu vendar ne more postreči s trdim, zvitim podplatom. Zamegljena od solz je po črnem žaganju

polila belo vino. Nato je tjakaj treščila še pokrovko, da je zamolklo zacvrčalo in zabrbotalo, in pobegnila iz kuhinje. Naj ji zlomi laket in lopatice, naj ji iztrga srce, da bo le živ in zdrav, da bo poskrbel zanjo in tudi v prihodnje odločal namesto nje in ji prihranil vso to ničvredno čobodro, imenovano življenje.

Po stopnicah je zdrvela, kot bi ji gorelo za petami. Skozi tiste slabo obtesane duri, kakor iztrgane iz vhoda v staro kajžo, je planila scela, da ji je bilo, kot bi okamenela, obdrgnila si je ramena, se zagozdila z boki in se kot pijana opotekla po zlizanih stopnicah nazaj v klet. Proč iz preklete hiše! Nekje je pokal les. Cevi so klokotale. Z roko na prsih je komajda krotila podivjano srce. Bila je prepričana, da ji bo ob novem vdihu raztrgalo pljuča. Širila so se kot meh, da jo je bolela prsnica in ji je kljuvalo pod žličko in tam spodaj, levo od popka, jo je rezala ostra bolečina. Prividi so trepetali pred njenimi očmi. In nikjer ni bilo njenega suroveža, da jih s klofutami prežene nazaj v temne kote, kjer bodo ponovno prežali na trenutek njene šibkosti ...

... prav do semle ju zveče ... enega za drugim ... njuni glavi z zamolklim zvokom odskakujeta po stopnicah, kot žogici ... z njegovim tolstim telesom se pošteno namučijo ... pitala si me, se ji posmehuje, da bo konec težji ... tjakaj, v kot naju odloži ... prisloni naju k steni, zbrzdani od lukenj ...

In potem, hvala bogu, izgineta, se je razgledala po prostoru in utrujeno zaprla oči. V rdečem mraku so plesali zabrisani krogi in potem jo je spet spreletela mrščavica. Tam, v kotu ... tiste vreče s krompirjem ... Roka je potovala pred njo. V konicah prstov ji je razbijala kri. Podrsala je po suhi, peskasti površini. Res je bil krompir. Kalil je. Preveč sta ga naročila. Še za pajdaše. Včasih si je na skrivaj zaželela, da bi se zadavili z njim. Včasih si je želela marsikaj.

Zadaj, ob starem moškem kolesu, pod šotorom pajčevine. Petraču je glava zdrsnila na prsi, bastardu je čeznjo poveznila prazno vrečo. Povsod bi ju prepoznala, zaljubljenca.

Zgrudila se je.

Tik ob njenem ušesu je zapredla mačka.

Kasneje je ugotovila, da zvok povzroča bastard, ki ji šepeta težko razumljive besede v uho. Kleči ob njej in se naslanja na koleno. Z dlanjo si pritiska režo na boku in skozi prste mu curljajo potočki črne, kot olje goste krvi. Njegov glas je kakor brnenje skrbno naoljenega stroja. Da mu ne uide, ji brni sladkosti v ušesno školjko. Da bo, še preden se prebudi, zgorela, ker bo iz ponve izparelo vino in bodo plinski zublji obliznili ponev, jo zajeli in požrli, nato se bodo razpasli po napi in lesenih, dobro gorljivih kuhinjskih elementih. Preden bodo dospeli do njenega, v dve gubi zvitega telesa, bo že mrtva. Prasica. Kurba neuporabna. Dim jo bo odrešil muk. In potem bosta spet skupaj. Spet bo lušno. In divje. Kajti, ljubica, tam zgoraj nič ne kaže na nebesa, se zahahlja in njegova usta so modrikasto črna, debel jezik se mu kot hlebec kruha valja med njimi, s počrnelimi in gnilimi zobmi zagriže v njeno rožnato meso. Hotela je zakričati, toda njena usta so polna njegovega mesa, od njegovega telesa veje vonj po gnilobi, po sladkasto zatohlem, gotovo ga načenja trohnoba, šine vanjo, medtem ko si skuša osvoboditi roko, z drugo se mu upre v prsi, ki se kakor vzpetina preteče dvigajo nadnjo, in njeni prsti predro tanko opno in se znajdejo v zdruzasti mezgi, ki se oprijema kože in smrdi po zemlji. Nisem te še pokopala, mu ugovarja, ko iz njegovega hudobnega pogleda zagomazijo črvi. Naj pobrska po njem, ji svetuje, in izvleče njegovo srce. Levo polovico naj vkuha v marmelado, desno pa nareže na trakove in vloži s šalotkami in kisom. Ne, ne, šibko ugovarja, ko z roko tipa po vsem tistem, kar si je nekoč ogledovala v medicinskih knjigah in se ji je zdelo do bolečine vznemirljivo. Mehko je in spolzko, z vonjem po sveži krvi in masti. Gladka, topla bomba ji utripa v pesti. Smeje se ji, da se tresejo police z vložnimi kumarami. Tja gor naj ga dene, med posušena zdravilna zelišča. Morda jim ga uspe s svojimi pajkastimi dotiki ohraniti pri življenju. Zadrhti. Njen vrt kopni v krpo posušenega, steptanega blata.

Potem pa gladka, utripajoča bomba nenadoma obmiruje, kot bi se ustavilo tiktakanje peklenskega mehanizma in razleti se ji v

roki, natanko v istem trenutku, ko zamiži in jo hoče dvigniti k odrešilnim zelim. Po obrazu ji spolzijo koščki tkiva, deli njegovega srca ...

in

tedaj je odprla oči. Srce ji je razbijalo po vsem telesu. Po nogah so ji gomazeli mravljinca in skoraj prisegla bi, da ji vrh glave vstajajo lasje. Z rokami je pohitela k obrazu in z dlanmi zatipala po licih, išoč sledove njegove eksplozije. Stresalo jo je od gnusa in večkrat je morala pljuniti po tleh. Kakšne sanje! Dovolj nazorno ji je prikazal grozote, ki jo čakajo, če mu bo stregla po življenju. Ne, ne bo se spozabila. Spoznala je, da bi bila prihodnost brez njega še grozljivejša od te, ki jo čaka z njim. Zdaj pojde in mu pripravi odlično večerjo, táko iz srca, in presenečen bo, nejeverno bo strmel vanjo, ne vedoč, kam jo vodijo njeni čisti nameni. In nato mu bo priznala, kako jo je razsvetlil, v kakšnih barvah ji je naslikal prihodnost in kako siva, hladna kot rezilo noža, je bila brez njega. Opravila je s svojimi željami in na vrtu bo pokopala še zadnjo.

Hotela je steči, a si je premislila. Dvignila je kazalec, na obrazu pričarala nasmeh in odločno zakorakala po stopnicah, ki so ječale pod njo, kot bi pod njimi zavijal veter. Skozi težke duri se je od nekod prebil dolg, šilast pramen svetlobe in polizal zadnjo stopnico.

Presenečeno je obstala. Roko je uprla v duri in škripajoče so se vdale. Pred njenimi očmi je vstala bela meglica, v kateri so plavali drobci prahu. Skozi okno na nasprotni strani hodnika je lila dnevna svetloba. Mrzlo zimsko sonce je po zavesah posulo zlate kvadratke. Predmete je obrobilo s svetlo liso. V dnevni sobi se je s poročili oglašal jutranji napovedovalec. Skozi priprta kuhinjska vrata se je valil gost dim. V nosnice ji je udaril smrad po zažganem. V trenutku se ji je povrnila zavest o času in prostoru.

Poletela je v kuhinjo. Ponev je pravkar zajel ogenj. Z vodo za rože je zalila prve plamene na štedilniku, ki so segali že decimeter visoko, in s cunjjo udrihala po ponvi, v kateri se je črnilo od saj. Oči so jo pekle in po licih so ji lile solze, meglilo se ji je od solz in strahu, sililo jo je h kašlju, vendar se ni mogla izkašljati, le sunkovito

je zajemala sapo in pogrkovala. Usta je imela polna okusa po prekajeni šunki in smoli. S cunjjo je sistematično udrihala po vsaki novi modrikasto beli bodici, ki je zrasla pod ponvijo. Od same zmedenosti je ponev pozabila sneti s štedilnika in jo vreči v umivalnik. Kozarce je polnila z vodo in jih zlivala po štedilniku. Končno se je domislila in izključila stikalo za dovod plina. Zaradi načrta številka štiri (zogleneli mož v postelji) se je nekoč dodobra seznanila s potekom požarov in protipožarno varnostjo, zato je okno odprla šele, ko je tudi zadnji plamenček cvrčeče zamrl pod vrčem vode in osmojeno kuhinjsko krpo.

V kuhinjo je vdrl val ledenega zraka in prepustila se mu je, kot bi se potopila pod čisto, kristalno vodo. Z zaprtimi očmi je vztrajala v odrešujočem položaju, dokler ji niso zašklepetali zobje. Vse skupaj ni trajalo dlje kot nekaj minut, vendar je šele zdaj zadrgetala po vsem telesu. Lahko bi bila zažgala hišo. Joško bi jo ubil. In le od kod ji tisti trapasti vzdevek: bastard?! Ljubi Bog, imel je očeta in mater in kup bratov. Sredi demokracije mu je uspelo obdržati redno službo in prijatelji ga imajo radi, plačo prinese domov in skrbi zanjo. Le kaj jo je prijelo? Kateri mož pa od časa do časa ne premlati neposlušne žene?! In koliko je takih, ki svoje može same izzivajo! Mar se ne glasi stari pregovor: Kjer sta prepir in pest, je tudi ljubezen doma?! Ali tako nekako. Za povrh pa jo je celo prebudil v sanjah. Natanko tako je bilo. Vstopil je v njene sanje in ji pojasnil, da bo, če bo še naprej tako lahkomišeln, pogorela hiša z njo vred. Moj Bog, življenje ji je rešil! Materi mora sporočiti radostno vest! Še nikoli ni imela lepe vesti o svojem možu. Ne, raje ne, mama ji bo takoj ponudila svojo verzijo: rešil jo je, ker ne pozna nobene druge trape, ki se jo da tako fino prebutati in jo potem odnesti brez posledic. Bo pa v sebi podoživljala srečni trenutek. Tako, ja.

Kazalec na stenski uri se je preselil k novi številki. Zadolnel je gong. Enkrat, dvakrat, trikrat, štirikrat. Nejeverno je boljčala v cvetlični vzorec, ki jo je obkrožal. Devet. Prespala je celo stoletje. Joško je odšel v službo brez jutranje kavice. Dolgih šestnajst let sta prebila skupaj in nikoli ni odšel v službo brez njene kavice. Rad se

je pohvalil, da kuha najboljšo turško daleč naokrog. Popraviti mora napako. Najprej ga bo poklicala v službo in preverila, ali namerava po delu takoj domov. Ne, naj bo presenečenje! Poleg tega ni maral, da ga je klicala v obrat. Pogled se ji je ustavil na številnih zelenih, rjavih in prozornih steklenicah, ki so se valjale po tleh. Sveta pomagavka, morda se zaradi njih ničesar ne spominja. Da bi ona vse to zlila vase ... Za hip se ji je v možganih zasidral stavek. Mogoče iz kakšnega filma ali reklame. Kadar pijete, je smrt v vaših rokah. Ne trosite je naokoli. Neumno. Seveda se replika nanaša na nekoga povsem drugega. Ona ni nikoli pila.

Najprej je zaprla okno, nato pa iz skrinje vzela zajeten kos mesa in ga odložila na krožnik. Z rokami, uprtimi v bok, se je razgledala po kuhinji in ugotovila, da bo treba pohiteti, če želi, da je vse nared še pred njegovim prihodom.

Dopoldan je minil, kot bi mignil. Zažgano ponev in steklenice je pometala v smeti, zdrgnila štedilnik in ploščice nad njim, nato se je lotila trdovratnih madežev na tleh in na tapetah. Kuhinja je smrdela po dimu, alkoholu in krvi. Posesala je vse prostore, po starem divanu izlila vedro vode in detergenta, obrisala prah, pripravila maso za cmoke, narezala šunko in sir, odtajano meso popekla na obeh straneh, listala po kuharski knjigi in preizkusila vse eksotične recepte, da se je zajeten kos mesa zmanjšal v velikost navadnega zrezka, ki ga je ovila okrog trdo kuhanega jajca, rezine šunke in sira in se po kuhinji premikala kot vagon po tirih, brez misli, z glavo, prazno kot izdolbena buča.

Razvlekla je testo in zrezek, ki ga je prebodla z zobotrebcom, spet razvila. Trdo kuhano jajce s šunko in sirom je vzela iz mesa, ga potlačila v testo, oblikovala v zvitek in prižgala pečico. Meso je narezala na kose in ga zmlela. Nenadoma se ji je zazdelo, da ga mora vsekakor vmesiti med maso za cmoke. Ne bodo več kruhovi, ampak mesni cmoki, je odločila in divje vihtela kuhalnico. Ne, bolje bi se obnesli ljubljanski zrezki! Morda bi misel na testo raje opustila in šunko zrezala na rezine, sir pa nazadnje z ribežem potresla po cmokih. Ampak kakšna jed neki bo to?! Verjetno ne bo končala v

njegovem želodcu, temveč v njeni glavi. V opozorilo se je oglasil alarm.

Kmalu je ugotovila, da prihaja s hodnika. Vztrajno. Rezko. Tako vztrajen je znal biti samo telefon. Obrisala si je roke in oddrsala k vratom. Kot majhna črna žival je ždel na polici in jo gledal z belimi očesci na številčnici. Mimogrede je na tleh odkrila še nekaj rjavih madežev in nekaj, kar je bilo še najbolj podobno kuhanemu jajcu. Ali zraku. Človeškemu?! Hm.

Dvignila je slušalko in jo prislonila k ušesu.

Kajzer. Joškov delovodja. Njegov glas je do nje priplaval skozi dolg lijak, poln vode. Zadušen, medel, klokotajoč. Joška že dva dni ni na delo. Kje se potika? Ali spet pijančuje? Dovolj brezposelnih čaka na njegovo delovno mesto. Stari režimi so pokopani, zdaj veljajo drugačna pravila. Briga njega, koliko let je Joško pustil v firmi, njega ne bo nihče zajebaval. Pravzaprav je hotel klicati že zjutraj, pa imajo novo naročilo in ni mogel stran. Tisti njegov kompanjon, Ernest, je zatrjeval, da je Joško fasal rumeno mrzlico. Zato je tudi hotel govoriti z njo. Le kateri kreten bi si izmislil tako bedast izgovor? Rumena mrzlica, v Sloveniji pa minus deset. In Joško, ki v življenju še ni pomolil nosu onstran meje?! Naj mu kar sporoči, da ga v kadrovski že čaka knjižica. Bo lahko šel druge cepce farbat. Klik.

Nekaj časa je prisluškovala prasketanju v slušalki. Nezmotljiv signal je pričal, da je zveza pretrgana. Še malo bo podržala črni valj v roki. Še čisto malo se bo oklepala iluzij. Da podaljša trenutek. Da vztraja v njem. Tisti hip, ko bo slušalko odložila na vilice, bo vsega konec. Nikoli več ne bo vstopil skozi vrata, zahteval, da mu sezuje čevlje, in se brez ravnotežja, nerodno kot kol, zibal nad njeno glavo. Nikogar več ne bo, ki bi juho zлил po tleh in se drl, da je v tej bajti župa edina reč, še hladnejša od nje. Nihče se ne bo posmehoval njenim plahim poskusom zapeljevanja in se zakopal v časopisne strani med neumnimi samogovori, ki jih je pobrala iz kakšne žajfaste nadaljevanke in si jih je želela slišati od njega. Ostala bo sama. Ali v najboljšem primeru z nekom, ki jo bo crkljal, pestoval, ji v

posteljo nosil vse obroke, ne le zajtrk, in ji želje prebiral iz oči. Kakšen obup!

Zamolcklo je škrtnilo, ko je slušalko vrnila nazaj v zarezo ohišja. V resnici ni imela nobene možnosti. Še proti ženski bi se ne znala bojevati. Moški? Vnaprej izgubljena bitka. Pravzaprav je nekje v sebi že nekaj časa slutila, da jo bosta skupaj pobrisala. Verjetno se jima je bilo težko skrivati pred klapo. In hvala bogu. Sicer bi utegnila zagrešiti kakšno neumnost. Njene sanje so bile zadnje čase polne krvi in nasilja.

Iz kuhinje je priplaval vonj po zažganem. Potem jo je spet presenetil zvonec. Tokrat pri vratih.

»Joško!« je radostno zavpila in stekla odpret.

Vsi štirje so se nagneti med vrati. Zagrneli so svetlobo, za njimi so po sivem nebu potovali svinčeni oblaki, z rokami v žepih so se zibali pred njo kot kup majavih kegljev. Drug v drugega zrejo kot tolpa revolverašev na Divjem zahodu, jo je prešinilo, ko jim je z roko na vratih nehote zagrnila vstop.

»Zgodnji ste,« je bleknila.

Ljuba Marija, saj sploh ne vedo, da je pobegnil z ljubčkom. S Petračem.

»Si nas pričakovala?« se je ojunatil Ernest in jo postrani pogledal. Brez Joška niso bili tako pogumni in sam jo je že prevečkrat otipaval, da mu takole, sredi belega dne, ne bi postalo kar malce nerodno pred njenim prenikavim pogledom.

»Seveda,« se je prijazno nasmehnila, »saj vas zmeraj.«

»Petnajstega,« se je oglasil Vencelj in v roki mečkal škatlico, »ne pa danes ...«

»Kako to misliš?« je zašepetala.

»Oh, pojdi no, kaj nas drkaš tu na mrazu!« se je razjezil Roza in jo narahlo odrinil, »pred tremi dnevi nas kličeš, da je Joško fasal rumeno mrzlico in da žur odpade, zdaj pa zijaš kot lole!«

Pridružil se mu je Vencelj:

»Tele tabletko smo mu prinesli, ena domača miksunga, bojda pomagajo.«

»Nič ne vem o rumeni mrzlici,« se je pridušala in odkimala, »včeraj je bil rokomet, videla sem ...«

»Kaj si spet videla, seveda je bila fuzbalska tekma, naši so tolkli Korotan, rokomet je bil štirinajstega, kaj blebetaš, baba neumna, Joško sploh ne gleda rokomet!«

Ernest jo je opazoval izpod priprtih vek. Nosnice so mu plale. Vohal je njen strah.

»Iz kuhinje se kadi,« je pripomnil Roza in s prstom pokazal nekam za njen hrbet. Pogled je bebavo zakopal v njeno nadržje in se obliznil z debelim, raskavim jezikom po tenkih ustnicah. Bled nasmešek ji je zasijal na obrazu.

»Že drugič,« je opravičujoče izdabila in odtavala v kuhinjo. Med potjo jo je spreletelo grozljivo spoznanje. Če vstopijo v hišo, jih bo morala pobiti. Tako kot je bastarda in njegovega pedrskega ljubčka. Konec laži, čas za iskanje resnic se izteka. Odprla je okno in izključila pečico.

»V tretje gre rado,« je Vencelj potisnil glavo v kuhinjo in se zarežal.

Prijazno mu je vrnila nasmeh. Seveda glava v resnici ni bila Vencljeva, bila je Joškova, ampak to sta vedela samo ona in njen bastard. Res je. V tretje gre rado. In zgolj Joško je vedel za jutranji požar v kuhinji. Morda bo to njen načrt številka dvajset. Toda ... najprej jim bo postregla s svojim kompotom iz hrušk.

»Katerega smo sploh danes?« je brezbrizno zaklicala v odprta vrata. Vencelj se ji je pretihotapil za hrbet in ji roki položil na čvrste dojke.

»Sedemnajstega, ženska, se ti vidi, da ne hodiš v službo, aja, kje je Joško?«

Za hip mu je tilnik naslonila na prsi.

»V kleti,« je zažuborela kot bister potoček, in smeh, ki se je trgal z njenih ustnic, je bilo slišati kot nizanje biserov, »nekaj popravlja, saj veš, kakšen je, kar naprej freta, pojdite dol, kavo prinesem za vami!«

»A pol nima rumene mrzlice,« jo je presenetil Ernest na vratih.

Poredno ga je pogledala: »Moj Joško? Zdrav je kot konj! Mačka si zdravi. Kar k njemu pojdite!«

To je bil jezik, ki so ga dobro razumeli. Med vzkliki in dreganjem so se spustili po zlizanih stopnicah v klet. Njihovi glasovi so se izgubili v drobovju hiše. Priplazila se je do starih duri in jih zapahnila, kot je po navadi storil bastard. Železni zapah je cvileče zdrsnil v okovje in zamaknjeno je prisluhnila oddaljenemu vreščanju in klicem na pomoč. Našli so ju. In nekdo je vreščal: Omojbog-omojbog. Ernest je bil. Gotovo je bil Ernest. Silak z zajčjim srcem. Butanje po vratih. Le debel, črviv les jih je ločeval. Nekdo, več njih, se zaganja v čvrste duri. Pohiteti mora.

Pohitela je v kuhinjo, na sredo nastlala časopisni papir, ga polila z bastardovo pločevinko za polnjenje vžigalnika, s karnis potrgala zavese in jih pometala pred vrata, potem pa oblekla plašč, si zavezala ruto in med presunljivim rotenjem, ki je zvenelo, kakor bi prihajalo iz pekla, pritaknila vžigalico.

Bežno se je nasmehnila, ko so prvi zublji obliznili mizo, potem pa odprla vhodna vrata, jih skrbno zaklenila za seboj in se odpravila po ulici neznano kam.